

APLICATIU

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Patrimoni Musical
Codi	28744
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Segon curs - Grup A Primer S. Grup B Segon S.
Horari	divendres de 10 a 13h
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres i Arxius
Llengües	Catalana

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Josep Maria Gregori i Cifré
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7b-131
Telèfon (*)	935813816
e-mail	josepmaria.gregori@uab.cat
Horari d'atenció	dilluns i dimecres de 13 a 14h

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Coneixement de teoria i pràctica musicals equivalent a Grau Mitjà de conservatori.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura proposa fer conèixer les eines bàsiques per a la descripció i tractaments dels fons musicals, per entrar en contacte directe amb les fons manuscrites i impreses que es conserven en els arxius catalans, atenent a la tipologia dels arxius eclesiàstics, públics i privats.

Objectius:

- Aprenentatge de les eines metodològiques necessàries per accedir als criteris de descripció detallada dels documents. Aplicació al fitxage de manuscrits i impresos.
- Aprenentatge dels criteris de classificació i ordenació del repertori conservat i tractat.
- Accés a les fonts del repertori musical de l'àrea catalana: localització, estat i programacions d'actuació.
- Confecció d'inventaris analítics de fons musicals manuscrits i impresos de titularitat eclesiàstica, pública i/o privada.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE3. Reunir dades rellevants dins del camp de la Musicologia, tant els procedents de fonts arxivístiques i documentals com de treballs de camp de caràcter oral, i ser capaços d'interpretar-los i emetre judicis raonats al respecte.
Resultats d'aprenentatge	CE13.1. Conèixer les principals fonts documentals sobre la història de la música a Catalunya. CE13.2. Conèixer les fonts del repertori musical i la seva localització en els fons documentals.
Competència	CE7.1. Identificar i contrastar les diferents vies de recepció i de consum musical en la societat i en la cultura de cada època.
Resultats d'aprenentatge	CE 11. Aplicar els coneixements adquirits en relació a les principals tècniques de catalogació, transcripció, edició crítica, estudi, anàlisi i difusió del patrimoni musical
Competència	CT2. Comunicar de manera escrita, amb correcció, precisió i claredat els coneixements adquirits, tant a través de textos especialitzats com divulgatius.
Resultats d'aprenentatge	CE 2. Relacionar les creacions musicals amb els seus diferents contextos, discriminant les funcions socials de la música, el seu paper i el del músic en la societat i en relació a la resta de manifestacions artístiques. CE6. Relacionar conceptes i informacions de diferents disciplines humanístiques, científiques i socials, especialment les interaccions que s'estableixen entre la música i la filosofia, la història, l'art, la literatura i l'antropologia.
Competència	CT2. Comunicar de forma escrita, amb precisió i claredat, els coneixements adquirits. CT3. Organitzar i planificar la matèria d'estudi, i la feina que se'n deriva de forma eficient. CT4. Resoldre problemes del seu àmbit d'estudi. CT9. Demostrar habilitats creatives i innovadores en el seu àmbit professional.

6.-

Continguts de l'assignatura

- Patrimoni musical: concepte i característiques.
- Aspectes legals. Materials en la configuració del patrimoni musicals.
- Centres de recerca i òrgans de difusió. Antecedents i estat de la qüestió.
- El projecte IFMuC de la UAB.
- Els arxius musicals i la seva tipologia.

- Criteris bàsics per al tractament dels fons musicals. Nivells de descripció.
- Eines per a la descripció detallada del repertori conservat.
- Treball de camp: aplicació de les pràctiques dels instruments de descripció documental a un fons musical.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Les classes de l'assignatura es reparteixen en dos blocs. El primer està format per les classes magistrals que imparteix el professor a fi de tractar cadascun dels temes explicitats en el programa de l'assignatura. El segon, el configuren les classes pràctiques impartides en determinats arxius -com el de Santa Maria del Pi de Barcelona-, a fi d'aplicar els criteris de les eines de descripció documental.

El professor estarà a disposició dels estudiants en un horari de despatx establert a principi de curs a fi que aquests puguin consultar qualsevol aspecte relacionat amb els continguts, les activitats formatives, les activitats d'avaluació o altres temes relacionats amb l'assignatura.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals	12	CE 2, CE 3, CE 6

Supervisades

Pràctiques d'arxivística musical	36	CE 2, CE 3, CE 4, CE 5, CE 6, CE 7

Autònomes

Lectura de llibres de la bibliografia	17	CE 3, CE 4, CE 6, CE 7
Estudi personal	8	CE 2, CE 3, CE 4, CE 5, CE 6, CE 7

8.- Avaluació

L'avaluació té en compte els items:

1.— Assistència presencial imprescindible a les classes magistrals i a les classes pràctiques d'arxivística, controlada pel professor mitjançant un llistat nominal dels estudiants, els quals signaran per acreditar la seva presència.

2.— Realització d'un treball de camp tutoritzat, aplicat a la descripció de fons musicals.

Reavaluació:

En el període de reavaluació fixat per la Facultat, els alumnes que no hagin superat l'examen final podran demanar ser reavaluats únicament en aquesta part, que representa el 75% de la qualificació final. Seran considerats "no presentat" els estudiants que no hagin seguit un mínim del 75% de les sessions presencials, o els qui renunciïn a l'examen final.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Treball de camp tutoritzat		CE 2, 6, 12, 13.1, 13.2
Revisió i comentari de les qualificacions		Aclariment de conceptes per als estudiants que ho necessitin per a completar la seva formació en la matèria

9- Bibliografia i enllaços web

1.- Bibliografia

- ALBERCH I FUGUERAS, Ramón; BELLO I URGELLÈS, Carme; et al. *Manual d'Arxivística i gestió documental*, Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2009.
- ANGLÈS, H. – SUBIRÀ, J. *Catálogo musical de la Biblioteca Nacional de Madrid*. Barcelona: CSIC, 1946, 3 vols.
- BAGÜÉS, J. *Catálogo del antiguo Archivo Musical del santuario de Aranzazu*. Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa, 1979.
- BONASTRE, F. - GREGORI, JM. *Inventaris dels fons musicals de Catalunya. Volumes 2/1 – 2/2: Fons de la Parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Canet de Mar*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, 2009. – Arxius i documents. Eines de recerca 5/1 – 5/2.
- CLIMENT, J. *Fondos musicales de la Región Valenciana*. València: Instituto de Musicologia, Institución Alfonso el Magnánimo, 1979.
- CODE INTERNATIONAL DE CATALOGAGE DE LA MUSIQUE, *Rules for Cataloging Music Manuscripts / Règles de catalogage des manuscrits Musicaux / Regeln für die Katalogisierung von Musikhandschriften*. Frankfurt: Peters, 1975.
- Catàleg del fons Antoni Massana de la Biblioteca de Catalunya*. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 1992. — Secció de Música, 38.
- GARCIA MARCELLAN, J. *Catálogo del archivo de música de la Real Capilla de Palacio*. Madrid: Patrimonio Nacional, [s. a.].
- GRASSOT I RADRESA, M. *Inventaris dels fons musicals de Catalunya. Volum 3: Fons V. Bou, J. Pi i P. Rigau i del Centre Cultural i de la Mediterrània Can Quintana de Torruella de Montgrí*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, 2009. – Arxius i documents. Eines de recerca, 6.
- GRASSOT I RADRESA, Marta, "Una aproximació a la descripció dels fons musicals a través de la NODAC. Una proposta de descripció a partir de l'experiència en el tractament dels fons musicals del Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí", *Lligall. Revista Catalana d'Arxivística*, 28 (2008), 61-93.
- GREGORI i CIFRÉ, J. M. *Inventaris dels fons musicals de Catalunya. Volum 1: Fons de la catedral-basílica del Sant Esperit de Terrassa*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, 2007. – Arxius i documents. Eines de recerca, 2.
- GREGORI i CIFRÉ, J. M., "El inventario de los fondos musicales eclesiásticos de Catalunya, un proyecto en marcha desde la Universitat Autònoma de Barcelona", *Memoria Ecclesiae*, XXXI (2008), 483-497.
- RISM. *Normas internacionales para la catalogación de fuentes musicales históricas*. Madrid: Arco, 1996.
- LOPEZ-CALO, J. *Catálogo musical del archivo de la santa iglesia catedral de Santiago*. Cuenca: Instituto de Música Religiosa, 1972.
- LOPEZ-CALO, J. *Clasificación y catalogación de los archivos de música españoles*. Granada: Centro de Documentación Musical de Andalucía, 1992.
- PEDRELL, F. *Catàlech de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona*. Vilanova : Oliva, 1908-1909, 2 vols.

PERSIA, J. de (ed.). *En torno al patrimonio musical en Cataluña [Archivos Familiares]*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2001.

SALA, M. E. – VILAR, J. M. “Els fons musicals de Catalunya: un patrimoni a revalorar”, *Lligall*, 5 (1992), p. 123-146.

2.- Enllaços web

a) Estatals

1. Centro de Documentació Musical de Andalucía

<http://www.juntadeandalucia.es/cultura/centrodocumentacionmusical/opencms/patrimonio.html>

2. musikareneuskalartxiboa archivo vasco de la música

<http://www.eresbil.com/>

b) Internacionals

1. IAML International Association of Music Librarians

http://www.iaml.info/activities/projects/access_to_music_archives

En el seno de esta asociación se localiza el *Working Group on the Access to Music Archives Project*.

2. Anglaterra

AIM25 Archives in London and the M25 area

<http://www.aim25.ac.uk/index.stm>

Collection level descriptions for archives at a wide range of institutions within London and the M25 area. (Uso de la ISAD -G- para la descripción de sus fondos, aplicado también a los musicales)

3. Alemanya

<http://kalliope.staatsbibliothek-berlin.de/>

4. Itàlia

Gruppo di studio sul materiale musicale

(Massimo Gentili-Tedeschi (Responsable del Departament de Recerca de Fons Musicals de la Biblioteca Nacional Braidense de Milà)

Lenguaje MARC: aglutina en un catálogo único los fondos musicales con un único sistema de descripción e introduce partituras digitalizadas:

http://www.iccu.sbn.it/opencms/opencms/it/main/attivita/gruppilav_commissioni/pagina_344.html?jsessionid=29636D884EBC4A1B6C6E95C6AA2E1CB6

<http://opac.sbn.it/opacsbn/opac/iccu/musica.jsp?jsessionid=4B3C9760A3552A048A25E80EED07466.ha1>

5. Suècia

National Archival Database of Sweden, in English, German and Swedish:

<http://www.nad.ra.se>

Uso de la normativa internacional de archivística:

- o [ISAAR\(CPF\)](#)—International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons, and Families
- o [EAC](#)—Encoded Archival Contextfor archival descriptions
- o [ISAD\(G\)](#)—General International Standard Archival Description
- o [EAD](#)—Encoded Archival Description

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

CALENDARI D'ACTIVITATS LECTIVES

- 13/09.- Tutoria inicial. Organització del curs. Presentació del programa i la bibliografia.
15-27/09.- Renaixement i Manierisme. Conceptes i periodització
29/09.- Característiques tímbriques, formals i expressives.
4-6/10.- Els centres musicals europeus. La Cort i la catedral: configuració de les seves capelles musicals.
13/10.- Els gèneres de la música eclesiàstica: la missa i el motet.
18-20/10.- Els gèneres del repertori profà: la frottola, el villancico, la chanson i el madrigal.
25/10.- La música instrumental. Els ministrers i els seus repertoris.
27/10.- La música anglesa en el trànsit dels segles XIV al XV. El manuscrit d'Old Hall i J. Dunstable.
03-08/11.- La tradició franco-flamenca (I): G. Dufay. G. Binchois.
10-17/11.- La tradició franco-flamenca (II): J. Ockeghem. A. Busnois. J. Obrecht.
22/11.- L'assumpció de l'Humanisme musical: Josquin Desprez.
24/11.- Els països germànics: N. Gombert, J. Clemens, F. de Monte. O. Lassus i la retòrica musical.
29/11.- La música a França: P. Certon, C. de Sermisy i C. Jannéquin.
1/12.- La música a Anglaterra. W. Byrd, T. Morley, T. Weelkes i O. Gibbons.
13/12.- La música eclesiàstica a Itàlia (I): la tradició romana. La Contrareforma i l'obra de G. P. da Palestrina.
15/12.- La música eclesiàstica a Itàlia (II): la tradició veneciana. Dels *Salmi spezzati* d'A. Willaert a les *Vespro della Beata Vergine* de C. Monteverdi.
20-22/12.- El madrigal manierista a Itàlia: A. Willaert, C. de Rore, L. Marenzio, L. Luzzaschi, G. de Wert, C. Gesualdo i C. Monteverdi.
10/01.- Els polifonistes del Segle d'Or castellà: C. de Morales, F. Guerrero i T. L de Victòria.
12/01.- La música als països de la Confederació Catalanoaragonesa: La música a la Cort de Nàpols i l'obra compositiva de M. Fletxa, P. Alberch i J. Brudieu.
19/01.- Avaluació final.

ACTIVITATS D'APRESENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRESENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRESENTATGE